אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרמז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' שבט תרע"ד - יפו
נמען: הגביר זליג פרסיץ

יש תנועה להקים 'גימנסיה ישראלית' מול הגימנסיה העברית, שיהדותה מועטה. הרב קוק אינו יכול לקחת חלק רשמי, כי אינו רוצה להתרחק מגדרם של הרבנים הראשונים נגד השכלה בארץ, אבל מוכן לפקח על התוכן היהודי. הרב קוק שואל אם פרסיץ יהיה בין הבונים.

עיקרי הדברים

- גימנסיה ישראלית.
- לא חלק רשמי - רק פיקוח.
- גדרי הרבנים הראשונים.

נוסח האגרת

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' שבט תרע"ד[4]

אלוף יקר ומרומם, הרב הגביר האדיר ר'[5] זליג פערסיץ נ"י[6], שלו'[7] וברכת ד'.

ידידי המרומם מאד.

בימים האחרונים נתגדלה התנועה לחפץ יסוד גמנסיה ישראלית, בנגוד להגמנסיה העברית השוררת פה, שקובלים ובצדק על מיעוט יהדותה.

כחות רבים חושבים שאם ימצא לנו מוסד חינוכי עומד ברום התרבות, סופג אל תוכו את כל הסגולות הנמצאות והראויות להמצא בבית-חנוך משורה גבוהה, ועל כולם יכלול את אור היהדות הנאמנה, אור התורה המצוה האמונה ומורשת אבות כחק לישראל, בזמננו זה באי"י[8], יהיה כתריס לעומת ההירוס הצפוי בהתגברות ההשפעה של החינוך היבש, שההפקרות הכפרנית מעלה עליו את חלודתה.

מובן שאנכי לא אוכל לקחת חלק רשום ביסוד כזה. אי אפשר לי להתרחק יותר מדי מגבול רבנים ראשונים, שגדרו בעד ההשכלה הכללית ביחוד באי"י. אבל האמת המרה המעוררת כל לב היא מזקיקה אותי לפחות להתענין במוסד קדוש זה, אם ימצאו לנו כחות חשובים, המבצרים מעמדו, שאהיה מוכן בע"ה[9] לפקח על התוכן היהדותי, לעמד על המשמר שלא יצא מן השורה הראויה והמבוקשת למטרה הקדושה.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5 ר' - רבי
6 נ"י - נרו יאיר
7 שלו' - שלום
8 באי"י - בארץ ישראל
9 בע"ה - בעזרת השם

אם כבודו ברגש לבבו מוצא את עצמו להיות בין הבונים, יואיל נא להודיעני, למען אדע מי המה הפועלים היסודיים ביסוד נשגב רב-תוצאות דנא.

ברגשי כבוד וברכה נאמנה מקודש ד' בהר קדשו סלה.

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳